

CERTA MATINAL DE GLÒRIA

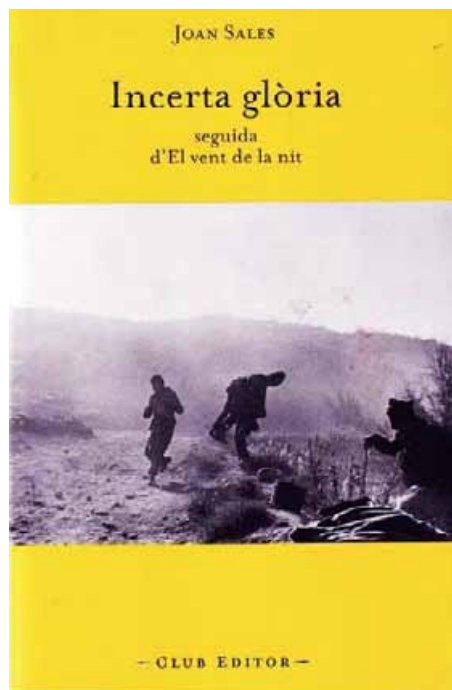
MARC VILARASSAU I ALSINA

geogràfiques, polítiques i espirituals d'un front que encara ara, i potser més que mai, segueix situant en el mapa l'esquerda que ens separa.

A *Incerta glòria* és la vida qui mana sobre la literatura, l'estil està al servei de la veritat i la ficció obeeix als dictats d'una memòria que vol ser fidel a aquell principi que diu: «no idealitzaràs allò que has viscut ni parlaràs d'allò que no has tastat.» La prosa de Joan Sales obeeix la mateixa llei que regeix l'ofici de tots els grans autors: res de prestat si no és per retre homenatge, res que no s'hagi sofert o gaudit abans. Sales li ho va prescriure al seu amic Màrius Torres com un manament: «Com més et desfais de la temptació dels versos lleugers i impersonals que no comprometen, més apassionadament et llegirem.» I va ser ell el primer en guardar-lo, el manament.

La novel·la *Incerta glòria* de Joan Sales reflecteix la realitat de «la guerra del Desastre Nacional», com l'anomenava el seu autor, vista des del bàndol dels vençuts, que és sempre el bàndol que més risc té de caure en una de les dues mistificacions típiques de tota guerra: la de passar-la sota silenci o la de convertir-la en un mite. Sales descriu la guerra, a la rereguarda del front republicà, sense caure en cap dels dos excessos. Dibuixa personatges reals en un context ben real que va del més noble sacrifici per un ideal a la misèria moral. Hi ha escriptors que els ha tocat assumir el paper de taquígrafs i han hagut d'aixecar l'acta d'un poble i d'una època. En Sales va complir l'encàrrec de forma magistral. Sales és un dels que ha registrat amb més precisió les coordenades

La prova és que l'autor va necessitar vint anys per escriure *Incerta glòria*. Vint anys de destil·lació dóna un licor amb molt poca escòria que s'ha de beure a poc a poc i paladejant.

Explicar el cristianisme és explicar el binomi de «la creu o l'absurd» que travessa el llibre, no com un dilema fatal, sinó com una evidència lluminosa que esclata de cop i ja no t'abandona mai. La Trini explica la seva conversió, precisament, com el relat de la comprensió d'aquest fosc dilema que de cop s'omple de claror: «Un dia el Lluís em va dur a Sant Joan de Déu i vaig conèixer el famós germà Ramon... Estava donant el menjar a uns idiotes, que grunyien i bavejaven... ell els donava el menjar i els eixugava les baves com la cosa més natural del món... Mentre donava cullerades de sopa a un d'ells, aquest es va orinar als pantalons... Durant dies i dies el vaig tenir clavat a la memòria... Unes setmanes després m'estava asseguda a

la meva butaca com de costum... i sentia com una veu molt llunyana que em deia: "l'obsccè i el macabre, la Creu o l'Absurd"... Alguna cosa a què arrapar-se!... fou aleshores que vaig comprendre el vers antic: *O crux, ave, spes unica.*» Quina proximitat amb la raó de la pròpia conversió que el mateix Sales refereix en una de les cartes que adreça a la seva amiga Mercè Figueres: «Si us digués que és ara, amb tantes esglésies cremades i tants sacerdots immolats, que sento com mai en tants anys l'impuls de tornar a aquesta religió que ha inspirat tantes persecucions al llarg dels segles?»

Aquestes són algunes de les coses que vaig estar compartint una certa matinal de glòria al convent d'Arenys, amb una trentena de frares que van tenir la delicadesa d'acollir-me. Ho vam acabar d'amanir amb la celebració dels 25 anys d'ordenació presbiteral de fra Valentí Serra i un bon àpat fraternal. No es pot demanar res més. Pax et bonum, germans.

